

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 28. marts 2024
Kontor: Sikkerhedskontor I
Sagsbeh: Abdullahi Hassan Aden
Yarow
Sagsnr.: 2024-03256
Dok.: 3190685

Besvarelse af spørgsmål nr. 739 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 739 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. marts 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DD).

Peter Hummelgaard

/

Michelle Argir Simonsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 739 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere artiklen ”PET i ny vurdering: Stadig høj risiko for terrorfinansiering på nonprofit-området” fra Altinget.dk bragt den 20. februar 2024, og vil ministeren kommentere, hvordan ministeren agter at sikre, at der ikke sker terrorfinansiering gennem indsamlinger og donationer, nu hvor det viser sig, at indsamlingsloven ikke er nok til at forhindre terrorfinansiering?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Politiets Efterretningstjeneste (PET), der har oplyst følgende:

”Som det fremgår af den artikel i Altinget, der er omtalt i spørgsmålet, udgav Politiets Efterretningstjeneste (PET) i januar 2024 den seneste udgave af den nationale risikovurdering af terrorfinansiering i Danmark. Risikovurderingen er en del af PET's løbende indsats til bekæmpelse og forebyggelse af terrorfinansiering, der sker i samarbejde med en lang række myndigheder, brancheorganisationer og virksomheder på området i overensstemmelse med den nationale strategi for forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering for 2022-2025.

Risikovurderingen beskriver terrorfinansiering generelt og har desuden en række kapitler, der hver især sætter fokus på særligt risikofyldte områder eller brancher. Det fremgår bl.a. af vurderingen, at risikoen for terrorfinansiering på nonprofit-området er høj. Det skyldes, at der er netværk i Danmark med evne og vilje til at fremskaffe midler gennem bl.a. indsamlinger til støtte for terrorbevægelser eller til støtte for terrorlignende aktiviteter. Samtidig er der på nonprofit-området en række sårbarheder, der gør området attraktivt til især fremskaffelse af midler, men også til overførsel af midler. Risikoområdet dækker over hele nonprofit-området under temaerne foreninger, almennyttige fonde og indsamlinger. Både foreninger og almennyttige fonde kan virke som organisationsformer til brug for terrorfinansiering.

PET er opmærksom på risikoen for terrorfinansiering forbundet med indsamlinger og nødhjælpsarbejde. PET er f.eks. repræsenteret i Indsamlingsnævnet, der giver tilladelse til indsamlinger og fører kontrol med, at indsamlede midler anvendes til de formål, som indsamler har oplyst. PET er også repræsenteret i det udvalg, der skal komme med forslag til

revision af lovgivningen om ikke-erhvervsdrivende fonde og visse foreninger (Fondsudvalget).

Det fremgår videre af PET's seneste risikovurdering, at kontanter udgør et højriskoområde for terrorfinansiering, da kontanter er vanskelige at spore og forbundet med lav opdagelsesrisiko og lave omkostninger. Derudover vurderer PET, at kontanter er attraktive ved overførsel til konfliktzoner, da det ofte er vanskeligt at overføre penge ved bankoverførsel. Det gør sig også gældende for nødhjælpsaktører, der kan have vanskeligheder ved at overføre midler til partnere i eller tæt ved konfliktzoner. PET har derfor udgivet en række gode råd til private bidragsydere i forhold til, hvad man skal være opmærksom på for at begrænse risikoen for, at ens bidrag bliver misbrugt til terrorfinansiering.

PET modtager fra Hvidvasksekretariatet, der hører under National Enhed for Særlig Kriminalitet (NSK), alle underretninger med mistanke om terrorfinansiering fra underretningspligtige virksomheder og personer, jf. hvidvasklovens § 26. En underretning er ikke en anmeldelse af et strafbart forhold, men underretningerne indgår i PET's samlede trussels- og risikobillede for terrorfinansiering. PET har endvidere et betydeligt efterretningsmæssigt udbytte af hvidvaskunderretninger med mistanke om terrorfinansiering, idet de både bidrager til det generelle efterretningsbillede og PET's konkrete viden om både kendte aktører samt personer og miljøer, som ikke i forvejen er kendt af PET.

PET gennemfører herudover løbende en række forebyggende tiltag, herunder undervisning, foredrag og awareness-tiltag for derved at minimere risikoen for terrorfinansiering. Risikovurderingen af terrorfinansiering fungerer som et fundament for forebyggende aktiviteter og for en kontinuerlig dialog med andre myndigheder, underretningspligtige virksomheder og personer samt forskningssektoren.

Det bemærkes, at der i Norden ses relativt få domme for terrorfinansiering, men der har i Danmark i de senere år været rejst sigtelse i en række sager for overtrædelse af straffelovens § 114 b om terrorfinansiering. I flere af sagerne er der sket domfældelse. Det kan generelt være vanskeligt at dokumentere – og dermed bevise – de finansielle spor gennem eller til jurisdiktioner langt væk fra Danmark, ligesom forsættet til terrorfinansiering også kan være svært at bevise i forbindelse med en straffesag.

PET kan herudover ikke inden for rammerne af et folketingsspørgsmål give konkrete oplysninger om efterretningstjenestens arbejde, herunder om tilrettelæggelse af

konkrete efterretnings- og efterforskningsindsatser samt spørgsmål om konkrete oplysninger, som PET måtte være i besiddelse af, herunder konkrete oplysninger om efterretningstjenestens kendskab til enkeltpersoner og enkeltsager.”

2. Indsamlingsloven er siden dens vedtagelse i 2014 blevet ændret flere gange. Formålet med ændringerne har navnlig været at styrke Indsamlingsnævnets muligheder for at føre tilsyn med og kontrollere indsamlinger, herunder i forhold til hvidvask og terrorfinansiering. Reglerne på området har således undergået en række ændringer, som har haft betydning for Indsamlingsnævnets kontrol og tilsyn, herunder bl.a. i forhold til nævnets handlemuligheder.

I 2019 blev den gældende anmeldelsesordning således ændret til en tilladelsesordning. En indsamling kan dermed først iværksættes, når Indsamlingsnævnet har givet tilladelse til indsamlingen. En tilladelse har gyldighed i 1 år, medmindre det fremgår af tilladelsen, at tilladelsen er afgrænset til en kortere periode.

Derudover blev den særlige orienteringsordning, der gjaldt for visse organisationer, i 2020 erstattet med en 3-årig tilladelsesordning. Dermed kan Indsamlingsnævnet efter ansøgning meddele tilladelse for 3 år ad gangen til at foretage indsamlinger, hvis ansøgeren er en organisation, der er godkendt efter ligningsloven som berettiget til at modtage gaver, der kan fradrages ved indkomstopgørelsen, og organisationen har eksisteret i mindst 3 år.

I samme forbindelse fik Indsamlingsnævnet hjemmel til at tilbagekalde sådanne tilladelser, hvis betingelserne for opnåelse af tilladelsen tilsidesættes, eller hvis grundlaget for den meddelte tilladelse i øvrigt ikke længere anses for opfyldt. Det samme gælder, hvis Indsamlingsnævnet har politianmeldt organisationen.

Endelig fik Indsamlingsnævnet pr. 1. juli 2023 hjemmel til at meddele afslag på en ansøgning om en 1-årig indsamlingstilladelse, hvis forhold ved tidligere indsamlinger giver anledning til at formode, at loven eller bestemmelser udstedt i medfør af loven ikke vil blive fulgt. Samtidig fik Indsamlingsnævnet hjemmel til at tilbagekalde en 1-årig indsamlingstilladelse, hvis nævnet, efter at tilladelsen er givet, bliver bekendt med forhold, som af de ovennævnte grunde kan føre til et afslag.

Hvis Indsamlingsnævnet får mistanke om et strafbart forhold anmeldes forholdet til politiet. Indsamlingsnævnet skal desuden omgående underrette Hvidvasksekretariatet, hvis nævnet er vidende om, har mistanke om eller rimelig grund til at formode, at midler fra en indsamling har eller har haft tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme.

Der henvises i øvrigt til Justitsministeriets besvarelse af 31. januar 2024 af spørgsmål nr. 513 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.